

Høringsinstansene

Vår dato: 20.11.2020
Vår referanse: 20/55463 - 3
Deres dato:
Deres referanse:

1 Høring av ny forskrift om satser for frakttilskudd til transport av kraftfôr

1. Innledning

Landbruksdirektoratet sender med dette forslag til ny forskrift om satser for frakttilskudd til transport av kraftfôr på høring.

I medhold av forskrift 19. desember 2008 nr. 1490 om pristilskudd i landbrukssektoren § 7 tredje ledd kan det gis frakttilskudd til husdyrprodusent for transport av kraftfôr.

Tilskuddet beregnes med grunnlag i satser fastsatt i eller i medhold av jordbruksavtalen, jf. forskrift om pristilskudd i landbrukssektoren § 8. Det er bestemt i jordbruksavtalen, pkt. 6.7, at Landbruksdirektoratet skal fastsette satser for tilskudd til frakt av kraftfôr¹.

Fra 1. januar 2013 ble det innført ny modell for beregning av tilskudd til frakt av kraftfôr, og prinsippene for denne modellen er i hovedsak uendret ved senere beregning av nye satser, siste beregning gjeldende fra 1. januar 2020. Endringer i verdien på parametere er kommentert i dette høringsbrevet.

Landbruksdirektoratet tar sikte på at den nye forskriften skal tre i kraft fra og med 1. januar 2021. Dette forslaget til ny forskrift sendes på høring til berørte parter² med 3 ukers høringsfrist.

Dersom det er innvendinger mot høringsfristen, ber vi om at det framkommer i høringssvaret.

Vi ber derfor om at høringsuttalelser sendes Landbruksdirektoratet **innen 11. desember 2020**.

¹ Jordbruksavtale 2020-2021, s. 20. «*Frakttilskudd kraftfôr*: Landbruksdirektoratet fastsetter tilskuddssatser per kg transportert kraftfôr per kommune.»

² Se vedlagt oversikt.

2 Bakgrunn

2.1 Beskrivelse av prosessen og prinsippene

Landbruksdirektoratet har justert parameterene etter de prinsippene som ble lagt til grunn under utarbeidelse av ordningen, med de justeringer som går fram av fastsettelsesbrev av 20. januar 2017 og 25. januar 2018. Landbruksdirektoratet har videre justert satsene med økningen i jordbruksavtalen 2020, fra 153 millioner kroner til 161 millioner kroner. Enkelte parametere er oppdatert på bakgrunn av innrapporterte data. Dette gjelder ordrestørrelsene, som differensierer satsene mellom dyreslagene, samt mengde forventet solgt kraftfôr som inngår i beregningen av egenandelen. Kostnadsparameterene for transport er justert i samsvar med Statistisk sentralbyrås indekser for transport.

Øvrige parametere er i prinsippet uendret fra gjeldende satser.

Landbruksdirektoratet har mottatt brev fra Felleskjøpet Agri om at deres anlegg i Florø legges ned fra 1. januar 2021. Anlegget er derfor fjernet som basisanlegg. Namdal kornsilo, Overhalla er lagt til som basisanlegg.

Ved satsberegningen for 2020 ble det ikke gjort endringer i parameterene utover tilpasning til ny kommune- og fylkesstruktur, kostnadsparametere som er hentet ut fra SSB er derfor endret med differansen fra 2018.

Nærmere beskrivelse framgår under.

2.2 Hovedtrekk ved modellen

Modellen er et resultat av «Gjennomgang av fraktordningene for korn og kraftfôr», rapport 14/2012. En ytterligere detaljert beskrivelse av modellen finnes i høringsnotat av 16. november 2012, der bakgrunnen for någjeldende forskrift beskrives. Justeringer som ble gjort da satsene for 2017 og 2018 ble beregnet framgår av høringsdokumentene fra fastsettelsen i 2017 og 2018.

3 Endringer ved ny satsfastsetting

3.1 Gjennomgang av enkeltparametere

Båtfrakt til Balsfjord

Satsen til basisanlegget på Bergneset i Balsfjord for svin og fjørfe, som er en tilleggssats, er indeksjustert og avrundet oppover til nærmeste heltall. Statistisk sentralbyrås kostnadsindeksindeks for innenriks sjøfart med utgangspunkt i endringen fra 3. kvartal 2018 til 2. kvartal 2020 er benyttet. Dette utgjør en reduksjon på 3,5 prosent. Ny sats blir etter dette 251 kr/tonn. Denne kostnaden har tidligere ikke blitt regnet med når egenandelen har blitt beregnet. Den er nå lagt til og medfører derfor en liten reduksjon i alle landets satser.

Regionale transportkostnader

Regionkostnadene er indeksjustert etter Statistisk sentralbyrås kostnadsindeksindeks for landeveistransport med utgangspunkt i endringen fra 3. kvartal 2018 til 3. kvartal 2020, en økning på 3,5 prosent.

Etter dette blir parameterene som følger:

Kostnadselement 2021	Enhet	Østlandet	Rogaland/ Agder	Vestlandet	Trøndelag	Nord-Norge 1	Nord-Norge 2
Kostnader sjåfør og faste kostnader bil	Kr/km	28,5	31,3	37,6	33,5	25,2	31,2
Kostnader sjåfør og faste kostnader bil	Kr/time	588,8	591,3	673,8	560,0	503,8	642,5
Variable kostnader, bil	Kr/km	11,6	12,5	13,7	13,7	11,9	12,4

Nord-Norge 1 er Nordland og Finnmark før 1. jan 2020

Nord-Norge 2 er Troms før 1. jan 2020

Kilde SSB:

Forventet salg av kraftfôr

Forventet salg av kraftfôr er satt til beregnet salg for perioden 4. kvartal 2019 pluss 1. til 3. kvartal 2020. To mindre aktører manglet rapportering i 3. kvartal 2020, for disse ble salg i 3. kvartal 2019 lagt til grunn.

Parametre som er uendert

- Avstand mellom kunder i losserrunden
- Kjørehastighet basisanlegg - kommunesenter
- Gjennomsnittlig kjørehastighet i losserrunden
- Lasstørrelse
- Tidsforbruk ved rigging hos produsent
- Tidsforbruk ved lossing hos produsent

3.2 Ordrestørrelser

Parameteren som differensierer satsene mellom dyreslag innad i en kommune er ordrestørrelse. Aktørene har rapportert inn ordrestørrelse samtidig med øvrig innrapportering av grunnlag for tilskudd. Prinsippet for beregning av ordrestørrelse er uendret. Det betyr lik ordrestørrelse per forslag innen sammen fylke. Det er benyttet ordrestørrelser for perioden 01.07.2019-30.06.2020. Det er kun mindre endringer i ordrestørrelsen sammenlignet med beregningen fra 2020, jf. tabellen under.

	Drøv	Svin	Fjørfe
Ordrestørrelse gjennomsnitt for hele landet (tonn)	6,2 (6,0)	11,0 (10,9)	14,8 (15,2)

Tabell: Vektet gjennomsnittlig ordrestørrelse. Tall i parentes er dagens verdier.

3.3 Basisanlegg

«Landbruksdirektoratet fastsetter hvilke steder som skal defineres som basissteder.», ref. Jordbruksavtale 2020-2021 kap. 6.7 Frakttilskudd.

I rapporten «Gjennomgang av fraktordningene for korn og kraftfôr» av 16. mars 2012 ble 21 anlegg listet opp som forslag til basisanlegg. Det var en oversikt over gjeldende basisanlegg komplettert med de anleggene som den gang hadde en produksjon på over 17 000 tonn kraftfôr pr. år.

I ettertid har Hadeland Kornsilos og Mølle blitt fjernet som basisanlegg og Flisa Mølle blitt tatt inn som basisanlegg. Vurderingene som lå til grunn for denne endringen framgår i høringsbrevet av 14.11.17 for satsberegningen for 2018.

Husdyrprodusentene er fordelt over hele landet, men det er flest i underskuddsområdet. Med forankring i gjeldende korn- og kraftfôrpolitikk, skal ulempene ved de lange transportavstandene utjevnes gjennom fraktordningen for kraftfôr. Ordningen er bygd opp med frakttilskudd fra utvalgte produksjonsanlegg, kalt basisanlegg, til hver enkelt kommune der husdyrprodusenten har sin virksomhet. Når fraktkostnaden overskrider en beregnet egenfraktkostnad målt fra basisanlegget, er husdyrprodusenten berettiget et frakttilskudd.

Det er ingen absolutt definisjon på et basisanlegg. Et anleggs status som basisanlegg blir derfor bestemt ut fra en totalvurdering av produksjon, korn- og kraftfôrdekning i området, geografi, etc., sett opp mot hensikten med ordningen. Bedriftsinterne rammebetingelser er det ikke tatt hensyn til. Unntak fra dette er Felleskjøpet Agris anlegg på Bergneset og Ottadalen Mølle. For disse to anleggene ble det lagt til grunn da ordningen ble etablert at det henholdsvis ikke skal produseres annet enn fôr til drøvtyggere og at anlegget ligger geografisk plassert slik at det burde vært definert som underskuddsområde.

Slik ordningen er bygd opp vil det for anlegg som ikke blir definert som basis medføre en overdekning av frakten for et eller flere fôrslag. Mengde produsert kraftfôr er derfor et vesentlig moment i vurderingen.

Namdal Kornsilos og Mølle er per i dag det anlegget med størst produksjon som ikke er basisanlegg. Det hadde i 2019 en produksjon på 61 000 tonn. Ved fastsetting av basisanleggene i 2013, ble det oppgitt at anlegget hadde en produksjon på 40 000 tonn.

Dette er en betydelig fôrproduksjon som kan betjene vesentlige deler av behovet i tilhørende markedsområder og anlegget bør av den grunn være basisanlegg.

Konsekvensen av at et anlegg med så stor produksjon ikke er basisanlegg er at frakt av kraftfôr i dette området vil kunne bli overkompensert på bekostning av resten av landet.

For å sikre en mer rettferdig fordeling av tilskuddet, er Namdal kornsilos og Mølle foreslått som basissted fra 1. januar 2021.

Utover dette har Landbruksdirektoratet den 30. september 2020 mottatt brev fra Felleskjøpet Agri der det framgår at kraftfôrproduksjonen i Florø i Kinn kommune er avsluttet. Florø er av den grunn tatt ut som basisanlegg.

Konsekvensene av disse to endringene vil som beskrevet over være følgende: Overhalla kommune vil bli en nullsone, og det vil bli reduserte satser eller lavere satsendring i tilgrensende kommuner der Overhalla går inn som basisanlegg. I Kinn kommune, der Florø er lokalisert, vil nullsonen falle bort og det vil bli høyere satser i noen av de tilgrensende kommunene. Anslagsvis vil halvparten av økningen i budsjetterte tilskuddmidler gå med til å dekke bortfallet av anlegget i Florø.

I tabellen under er endringen i noen kommuner der utslaget er størst vist. Nedleggelse av Florø som basisanlegg medfører at en forholdsvis større andel av tilskuddet går til Vestland sammenlignet med hva reduksjonen i Trøndelag og Nordland utgjør, grunnet opprettelse av Overhalla som basisanlegg. Årsaken til det er at satsøkningene i Vestland er større enn nedgangen i Trøndelag og Nordland, samt at mengde kraftfôr som fraktes er større i Vestland enn i berørte områder i Trøndelag og Nordland.

	Drøv	Svin	Fjørfe
Vestland			
Kinn	593	536	516
Høyanger	222	209	193
Luster	145	132	116
Askvoll	283	270	254
Fjaler	274	262	246
Sunnfjord	407	381	361
Bremanger	491	466	446
Stad	126	114	97
Gloppen	297	284	267
Trøndelag og Nordland			
Overhalla	-77	-40	-28
Lierne	-100	-113	-110
Røyrvik	-142	-155	-152
Namsskogan	-143	-156	-146
Nerøysund	-187	-200	-197
Leka	-186	-199	-197
Bindal	-150	-114	-120
Sømna	-141	-137	-149
Brønnøy	-139	-134	-147
Vega	-129	-124	-137
Vevelstad	-131	-126	-138

Tabell: Satsendring i enkelte kommuner som resultat av endringer i basisanleggstruktur

3.4 Fordeling av budsjettert tilskudd

Av Jordbruksavtale 2020-2021 s. 18 framgår det at tilskudd til frakt av kraftfôr er økt fra 153 000 000 kroner til 161 000 000 kroner. Tilskuddet er en overslagsbevilgning, som betyr at forbruket over ordningene kan endres i samsvar med endringer i tilskuddsberettiget kvantum.

Med de forutsetningene som ligger til grunn for dette forslaget, er egenfraktkostnaden beregnet til kr 275,61 per tonn kraftfôr, som er en økning fra dagens kr 265,71 per tonn kraftfôr. Konsekvensen blir en noe større 0-sone, og en satsreduksjon i de fleste av landets av kommuner. Årsaken til dette er i all hovedsak nedleggelse av produksjonsanlegget i Florø og økningen i regionale fraktkostnader.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Nina Strømnes Rodem
seksjonssjef

Hege Heiberg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Felleskjøpet Agri SA - Lillestrøm	Depotgata 22	2000	LILLESTRØM
Felleskjøpet Rogaland Agder	PB 208 Sentrum	4001	STAVANGER
Fiskå Mølle AS	Fiskåveien 1010	4120	TAU
Follebu Bruk AS		2656	FOLLEBU
Hundseth Mølle AS		7750	NAMDALSEID
Landbruks- og matdepartementet	Pb 8007 Dep	0030	OSLO
Løten Mølle AS		2341	LØTEN
Mysen Kornsilø og Mølle SA	Folkenborgveien	1850	MYSEN
Mørk Engebretsen Invest AS	Pb 101	1806	SKIPTVET
Norges Bondelag	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
Norgesfôr AS	Pb 8728 Youngstorget	0028	OSLO
Norgesfôr Dalebakken		7140	OPPHAUG
Norgesfôr Orkla A/L Orkla kornsilø og Mølle		7320	FANNREM
Norgesfor Vestfold - Vestfoldmøllene AS	Andebuveien 674	3158	ANDEBU
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Akersgata 41	0158	OSLO
Norske Felleskjøp SA	Pb 9237 Grønland	0134	OSLO
Næringslivets Hovedorganisasjon	Postboks 5250 Majorstuen	0303	OSLO
Ottadalen Mølle SA	Bergomsvegen 49	2686	LOM
Røv Mølle AS		6655	VINDØLA
Råde Mølle	Stasjonsveien	1640	RÅDE
Skiptvet Mølle SA	Lundsveien 4	1816	SKIPTVET

Mottakere:

Steinkjer Kornsilø BA	Havnegt 23	7714	Steinkjer
Strand Unikorn AS	Pb 103	2391	MOELV
Vinstra Bruks Mølle AS		2640	VINSTRÅ
Østmøllene AS	Haldenveien 71	1870	ØRJE

Kopi til:

Jannicke Jensen Myhre
Nina Strømnes Rodem

Vedlegg:

Satsforskrift til høring
Høringsinstansene